

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii Institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. **În străinătate** Lei 800.—. **Taxa pentru inserțiuni:** de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□□□□□□□□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Ideea națională în comerț și industrie. — Contribuția lui A. D. Xenopol la economia românească. — Cronica economică. — Dela „Solidaritatea”: Publicarea Bilanțului anual. — *Cronica:* Alegerile pentru Camerele de comerț și industrie. Debitorii „propter rem” nu benef. de legea asanării.

Ideea națională în comerț și industrie.

Luptele noastre politice din secolul trecut și din prima jumătate a acestui secol în care trăim, ne-au adus unificarea națiunii și a teritoriilor de sub diferitele stăpâniri. După mari jertfe și grele suferințe, ideea națională în politică a învins, și am ajuns a fi în România tuturor Românilor. În afară prezentăm aspectul unei țări cu granițe bine definite, cari se acoperă grosso modo cu granițele noastre etnice, și suntem prin tratate recunoscuți de stăpânitori în moșia noastră strămoșească. În țară este ordine și cu toate dificultățile valutare și vamale, economia națională este în plină dezvoltare. Ba putem zice, că ne-a succedat a soluționa probleme și situații, cari în țări cu mult mai înaintate și mai vechi ca a noastră, sunt actualmente cauza unor adânci frământări și nemulțumiri. Fără îndoială că la rezultatul acesta au contribuit și împrejurările prielnice din țările învecinate, cari ne-au permis a lucra liniștit la redresarea administra-

fiei și economiei naționale. Balcanii au încetat de a mai fi cuibul incendiar al Europei, și rolul acesta a fost preluat de țările din occident, cari au de stâns multe focuri pe acoperișurile lor. Poate că dacă nu ar fi așa de mândre de civilizația lor, ar putea veni și învăța și dela noi câte ceva, cum a zis la radio în conferința sa despre noi și Franța, un senator din Milano.

Cristalizându-se deci definitiv situația noastră externă față de lumea cealaltă politică, ar fi fost natural ca și în situația noastră internă să ajungem la o independență națională. Este însă interesant de constatat, că acolo unde am fi putut lucra de capul nostru, fără a fi stângeniți de marile puteri cu diferitele lor deziderate și ambiții, nu am ajuns la rezultate așa de decisive ca în politica externă, unde ni se opunea o lume întreagă la înfăptuirea ideii noastre de stat național. Nu am putut desbăra nici administrația, nici economia națională de elementele străine. Care este cauza acestui fenomen puțin măgulitor?

Fiziologii susțin că un embrion ome-nesc conține toate fazele de dezvoltare prin care a trecut omul, începând dela stadiul când era numai o singură celulă de protoplasmă. El cuprinde mai departe în sine germenii tuturor rețelilor și păcatelor pe cari le-au săvârșit antecesorii săi, și germenii aceia așteaptă numai

împrejurări favorabile pentru ca să re-
apară iarăși în firea omului. Așa sunt
alecătuite și popoarele. Destrăbălarea în
administrația țării și tembelismul în eco-
nomia națională au la bază păcate și obi-
ceiuri rele, cari datează dela strămoșii
moșilor noștri. Răul are rădăcini foarte
adânci și foarte greu de extirpat.

Din istoria țării noastre ne putem
convinge, că prima cauză a slăbiciunii
noastre interne, este nestabilitatea în
conducerea țării și lipsa de scrupulo-
zitate a persoanelor încredințate cu ad-
ministrația ei, cari nu se uitau la pros-
perarea treburilor publice, ci exclusiv la
prosperarea pungii lor.

În Moldova dela Petru Rareș încoace,
care a domnit până la anul 1546, și în
Muntenia dela Vlad Țepeș (1462), voe-
vozii nu mai urmează în domnie după
o regulă bine definită, sau măcar prin
voința boierilor, ci așa după cum este
interesul domnitorilor din țările vecine,
Polonia, Austria și Turcia. Diferenții voe-
vozi, cari se succed, de multeori într'un
ritm vertiginos, sunt finiși să plătească
cutare sau cutare contribuție sultanului
sau altor potențați. Natural că contri-
buția aceasta este stoarsă în ultima ana-
liză dela bietul iobag, torturat și stors
până la măduvă de haitele de Greci,
Albanezi etc., asmuțite asupra lor. Prin-
cipatele deveniseră niște finuturi unde
se puteau jefui după plac. În Transil-
vania, deși apăsarea străină nu luase
forme așa de barbare ca dincolo de
Carpați, iobagul român asemenea nu
era într'o situație cu mult mai supe-
rioară față de stăpânul ungar, săcuiu
sau sas.

Tot Orientul apropiat se îmbogățea
din sudoarea țărânului român. Aventu-
rieri greci, albanezi, turci și armeni
ajungeau în deregătorii cu venituri mari.
Totul se vindea: scaunul de voivod,
demnitățile mari și mici din administrație.
Spiritul acesta hrăpăreț, care considera
o funcție publică, ca un izvor de venit
particular, a rămas până azi în mentali-
tatea oficianților de stat, și o luptă contra
acestei mentalități se află abia la înce-
puturile sale. Politicianismul practicat azi
la noi, nu are nici el alt scop, decât
îmbogățirea repentină. Dela războiu în-
coace, de când avem România Mare,

nu s'a construit nici o linie ferată mai
lungă și mai de importanță. Șoselele au
început să fie refăcute abia în cei doi-
trei ani din urmă. Construcții publice mai
de valoare nu s'au făcut. Porturile Ga-
lați și Brăila decad din zi în zi. Nu se
dă o soluție definitivă întrefinerii cana-
lului dela Sulina pentru ca navigația să
se poată face și de vapoare de mare
calaj. Motorizarea armatei a rămas înapoi
față de alte state, și aviația e încă în
fașe. În schimb politicienii mari și mici
își clădesc palate, cumpără terenuri, au
automobile, trăiesc în fast, și toate
acestea relativ în timp scurt dela „ve-
nirea lor la putere“.

Cu un cuvânt ei se îmbogățesc, și
fara stagnează. Exact ca pe vremea Fa-
narioșilor.

Românul cu puține excepții dela na-
tură nu e comerciant. Pentru el baza
existenței este moșia sa. În orașele
noastre negoțul a fost reprezentat mai
cu seamă de elemente străine venite
aici nu pentru ca să se stabilească și
să împartă cu locuitorii autohtoni dure-
rile și bucuriile lor, ci numai din mo-
tivul să se îmbogățească, și rezultatul
chiverniselii lui să-l trimită acasă, în
Grecia, Asia Mică, Fanar. Să folosească
banii agonisiți pentru scopuri culturale
și politice străine, cum au făcut Fana-
rioșii la începutul secolului trecut, și
cum fac azi Evreii. Că se mai întâmplă
ici-colea câte o excepție, că vre-un evreu
sau vre-un grec face o fundație de care
beneficiază și Românul, aceasta nu con-
tează pentru totalitate.

Natural că pozițiile ocupate de aceste
elemente străine în industrie și comerț
sunt apărate cu ultima energie. Se cu-
noaște solidaritatea sălbatică a Evreului.
El este și va fi vecinic un element de
luptă, ori îl tratezi uman, ori nu, căci
lupta este elementul său de viață, și din
capul locului se pune pe acest punct
de vedere în activitatea sa. Cu atât mai
puțin este de înțeles, pentruce se pun
pedeci emigrării acestei rase și pentruce
trebuie să cetim destul de des în ziare,
că cutărui și cutărui transport de Evrei,
cari vreau să emigreze în Palestina, i
s'a interzis imbarcarea, fiindcă hărțile
nu erau în ordine. Probabil că lipsea
vre-un timbru de aviație. Dacă voim să

scăpăm de ei, atunci pentrucă atâta formalism? Din contră, ar trebui să le facem toate înlesnirile posibile pentru ca să-i vedem trecuți peste graniță. Birocrațismul practicat la noi, nu are la bază numai munca fără de judecată a funcționarilor, ci și sabotarea ideii de stat, de cei cu nume străine dintre ei, cari sunt destui de numeroși pentru că la un moment dat să pună piedeci serioase mecanismului administrativ.

Elementele străine din administrație și comerț, aduse în țară de diferite stăpâniri străine din trecut, a fost asimilate mult-puțin, de populația autohtonă. Mai cu seamă Grecii se țin de categoria aceasta, cari și în privința religiei au stat mai aproape de Români. Dacă ar fi însă să stabilim originea etnică a tuturor așa zișilor „Români” dela București, atunci am vedea numai ce surprize neplăcute ne-ar aduce procedeul acesta.

Pe cât de asimilabile au fost elementele creștine, pe atât de neasimilabile sunt cele israelite. Toleranța noastră de până acuma nu se poate atribui decât unei indolențe naționale culpabile. În sfârșit, bine că ni se deschid ochii, căci mâine-poimâne ne-am fi înecat în otrava dulceagă a unei semi-prosperări, ai cărei profitori adevărați ar fi fost elementul acesta parazit.

Iată o mică statistică edificatoare:

Avem în țară 3370 întreprinderi industriale cu un capital de 39 miliarde Lei. Din aceste 971 cu un capital de 3.7 miliarde sunt în mâini evreești. Numai 339 întreprinderi, cu un capital de 1.6 miliarde sunt în proprietate românească. Restul se află sau în mâini străine de față, sau în mâna minoritarilor creștini, dar sunt cu 65% controlate de capital și conducere evreiască. Din 258.000 de angajați în diferite întreprinderi, sunt 173.000 Evrei, iar numai 39.000 Români. Restul se împarte între străini și minoritari. Din 14.300 de funcționari de bancă și comerciali, 11.200 sunt Evrei. În țară sunt 66 barouri advocațiale; în 36 dintre acestea, cu 10.481 advocați, 3.066 sunt Evrei. Numai în București, dintre 3.475 de advocați sunt 1.490 Evrei. În Basarabia din 120 farmacii sunt 117 în mâini

evreești. La universitățile din România s'au nostrificat între anul 1924—1934, 1.251 diplome străine; 69% din acestea au fost evreești. Între anul 1926—1936 s'au clădit în București imobile în preț de 36 miliarde Lei, dintre cari 29 miliarde aparțin proprietarilor evrei. Lista s'ar putea continua și mai departe, mai cu seamă relativ la licențele și debitele erariale dela sate, cari mai toate sunt în mâini evreești.

Dacă ne oprim, și judecăm puțin cifrele acestea, vom ajunge la convingerea că stăm în fața unui atavism bolnăvicios al națiunii. Lipsa de rezistență față de elementele străine, așa de nefastă în veacurile trecute, reapare iarăși în altă formă. În locul unui jaf direct, stăm în fața unui jaf indirect, căruia i se dă azi titlul eufemistic de „exploatare”. Făcuf-au guvernele de până acuma ceva ca să pună capăt unor abuzuri așa de enorme? Nu, fiindcă și azi ca și în trecut mentalitatea a rămas aceeași și înaintea prosperării obștei stă prosperarea personală; azi țara nu se mai vinde, ci se „face trafic de influență” și se „comercializează”.

Pentru a ne desbăra de indolența aceasta înăscută, trebuie să facem un pas serios spre naționalizarea economiei. Pentru aceasta e nevoie să fim în prima linie solidari și consecvenți. Să sprijinim întreprinderile românești, capitalul și personalul românesc. Statul să meargă cu exemplul frumos în fruntea mișcării, eliminând din gospodăria sa elementele străine.

E. VANCU.

Contribuția lui A. D. Xenopol la economia românească.

De Stefan Pascu, Cluj.

(Urmare).

2. Concepțiile economice ale lui A. D. Xenopol.

Văzute câteva momente mai semnificative din viața lui Xenopol, să trecem la studiile sale economice și să vedem cu ce a contribuit el la desvoltarea economiei românești.

Economia noastră națională, din pricina însăși a tinereții sale, cum pe drept spune dl prof. Strat¹⁾ nu a fost cercetată până azi, decât foarte superficial în înălțuirea fenomenelor sale hotărâtoare și aproape de loc în ce privește curente de cugetare. Economia românească nu are un trecut nici de un secol. Înainte de Xenopol, care scoate studiile sale economice, nu găsim economiști decât foarte rari ca: P. Marțian, conducătorul „Analelor Economice”, Ion Ghica conducătorul „Convorbirilor Economice” și P. S. Aurelian, autorul mai multor studii de acest fel ca: „Legea pentru incurajarea industriei naționale”, „Cum se poate desvolta industria în România” etc., și conducătorul „Revistei Științifice”. De aici se poate constata adolescența economiei noastre.

Xenopol prin activitatea și competența sa economică, a contribuit nespuse de mult la dezvoltarea acestei importante ramuri a vieții noastre naționale. Principala scriere economică a lui Xenopol este „*Studii Economice*” apărută la Craiova în 1882. Cartea cuprinde trei capitole mari: „*Studii Economice*” cari sunt adunarea mai multor articole apărute în „Convorbiri Literare” începând cu anul 1877; 2. *Partidul liberal și politica economică și* 3. *Comerțul exterior al României*, ambele capitole din urmă, tot o adunare de articole publicate în „Românul”.²⁾

Xenopol apărând pe scena istoriei, când România se afla într-o fază puerilă, în timpul când după Unirea Principatelor dela 1859, se găsea într-o fază de tranziție între feudalism și democrație, stările de lucruri se găseau într-o situație rea, ca toate momentele unor desechilibrări. De aceea el se ridică cu vehemență contra situației și propune noi mijloace pentru îmbunătățirea materială și intelectuală a populației, pentru-că după el „starea materială a unui popor stă în cea mai strânsă legătură cu dezvoltarea sa intelectuală”.³⁾

Acesta este un adevăr verificat de istorie, din cele mai vechi timpuri. La Greci epoca lui Pericle a fost o epocă de prosperitate materială și totodată a fost epoca cea mai înfloritoare în cultură, dând filosofi ca Anaxagora, Socrate, Platon, literați ca Eschile, Sofocle, Euripide, cei mai mari dramaturgi ai omenirii, Eupolis, Cratinos și Aristofan, comici, iar istorici ca Herodot, Tucide și Xenofon, artiști ca Phidias, Praxitel și Scopas. La Romani epoca lui August, când imperiul ajunge la atâta bogăție încât nimeni nu mai lucrează și astfel începe decăderea, înseamnă și o înfloritoare epocă de cultură reprezentând toate ramurile: poezia prin Virgiliu, Horațiu, Propertiu, Ovidiu și alții, istoria prin Titus Livius, arta cu monumentele veșnice: teatrul lui Marcelus, bazilica Iuliana, Pantheonul zidit de Agripina etc. și tot în această epocă trăiește marele protector al tuturor artelor, Mecena.

Dar și în zilele noastre țările cele mai înaintate în cultură sunt cele cu o stare materială mai înfloritoare ca: Anglia, Franța, Statele Unite, Belgia, Germania etc. Materialul e mijlocul și condiția neapărată a dezvoltării intelectului. Orice popor care tinde la propășire, trebuie mai întâiu să-și asigure o bază ma-

terială pe care se înalță propășirea sa.⁴⁾ Viața materială e temelie tuturor celorlalte forme ale ei. Ajungând la această justă concluzie, Xenopol își pune în gând de a contribui prin toate mijloacele și cu toate puterile lui la ridicarea stării materiale a poporului român și astfel implicit și la ridicarea lui culturală. De aceea în partea întâi a studiilor sale economice, scoate la iveală lipsurile de care suferă Țările Române, ca la urmă să vină cu mijloacele de îndreptare pe cari le credea el mai eficace. Remarcă lipsa unor elemente indispensabile unei țări civilizate ca: șosele, telegrafuri, poduri și drumuri de fier în ordine materială; școli, așezăminte de cultură: muzee, grădini și întreținerea unei armate puternice, în ordine morală și intelectuală.⁵⁾ În special partea nordică a rămas și mai în urmă cu progresul economic, decât restul țării, mai ales de când s'a închis granița dinspre Austria.⁶⁾

Dar pentru a se îndrepta această stare de lucruri în sens pozitiv, se cere o îmbunătățire a stării materiale. Și această îmbunătățire nu poate fi realizată decât printr-o dezvoltare a industriei, ramură care aduce cea mai mare bogăție unei țări. La noi industria lipsește — spune Xenopol — și în adevăr în acel timp lipsea total. Activitatea industrială — spune dl Strat — era aproape nulă.⁷⁾ Existau 100 de fabrici dintre care 64 numai clădiri, iar restul nu produceau decât uleiuri, basmale, testemeluri. România nu producea decât material brut, pe care-l trimetea în alte țări spre prelucrare și apoi îl aducea din nou în țară. E cel mai mare rău ca o țară să se mărginească numai la ramura agricolă, pentru că astfel ea depinde de piețele străine în ce privește toate celelalte ramuri de activitate. Prisosul nostru agricol trebuie vândut. Acesta cere a fi transportat, ceea ce necesită cheltueli cu atât mai mari, cu cât piața de desfacere va fi mai îndepărtată, și astfel valoarea produsului scade, fiindcă prețurile nu se pot ridica peste un maximum din cauza concurenței celorlalte țări. Chiar din contră va fi cu produsele industriale. Vor fi cu atât mai scumpe, cu cât se aduc mai de departe, adăugându-se la costul lor și transportul, pentru că în aceste produse concurența e aproape inexistentă din cauza cantității reduse de astfel de produse. Acest fapt constituie primul pericol pentru o țară agricolă.⁸⁾ Pe lângă acest neajuns cu caracter material, alte neajunsuri mai prezintă o țară exclusiv agricolă; din punct de vedere spiritual și cultural. O țară propășește cu atât mai repede cu cât ocupațiile ei sunt mai diverse, pentru că progresul constă în deosebirea elementelor și combinarea lor mutuală.⁹⁾ Dacă alături de agricultură va fi o fabrică de postav, agricultorul va vinde lâna oilor sale, dacă va fi o fabrică de chibrituri, aceasta are nevoie de carton pentru cutii și astfel se va naște o fabrică de carton, care va avea nevoie de sdrențe. Apoi fabricantul de chibrituri are nevoie de etichete, acestea de imprimerie și cerneală, iar acestea de metale și astfel se va deschide o mină.¹⁰⁾ În acest caz, în starea în

1) Idem p. 3.

2) A. D. Xenopol, p. 1.

3) A. D. Xenopol: *Memoriu asupra unor îmbunătățiri de realizat în N. Moldovei*. Iași, 1891, p. 1.

4) G. Strat: a. c. p. 14.

5) A. D. Xenopol: *Studii Economice*, p. 4—6.

6) Idem, ibidem.

7) Idem p. 8.

1) V. C. Buțureanu și A. D. Xenopol. *Industria berei și impozitul*. București, 1895, p. 1.

2) A. D. Xenopol: *Studii economice*. Introducere, p. 1.

3) Idem, ibidem.

care se găseau atunci Principatele Române din punct de vedere economic, cei ce nu se ocupă cu agricultura cer dela stat pânea devenind funcționari, o clasă ce se împarte în partide, susținând pe ceice promit mai mult. Astfel lipsind clasa industrială pe care se bazează democrația, în aceea țară democrația e o minciună¹⁾ spune Xenopol.

Din această situație un al doilea rău reese, un nou pericol, funcționarismul, lupta între partide și falsificarea democrației. Această situație aduce sărăcia țăranilor, care nu pot câștiga mai nimic, vor mânca prost și pentru a avea căldură necesară, vor bea și astfel duce la patima beției. Țăranii fiind săraci, comunele vor fi sărace, și astfel nu vor putea îngriji de lucrurile obștești: drumuri, poduri, șosele, medici etc. Soția este silită să muncească alături de bărbat, copiii vor fi rău îngrijiți și astfel mortalitatea crește și populația va stagna, sau va descrește²⁾ Din aceasta reese al treilea pericol al țării agricole.

În țara agricolă câștigă numai două categorii de oameni: producătorul și transportatorul. În țara industrială însă, situația se schimbă. Câștigă o mulțime de categorii de oameni: ceice lucrează de ex. lâna, ceice o spală, ceice o piaptână, ceice o torc, ceice o țes, ceice fabrică instrumente pentru aceste lucrări, ceice împachetează stofele, apoi ceice o transportă. Și în ce privește transportul situația e inversă în țara agricolă, ca și în cea industrială. Pe când în țara agricolă, transportatorul câștigă dela vânzător, în țara industrială, câștigă dela cumpărător, pentru motivul arătat și mai sus, că produsele brute sunt multe pe când cele industriale sunt puține și fără concurență mare.

Materiile brute fiind ieftine, o țară industrială va putea consuma mai mult, pe când cele industriale fiind scumpe țara agricolă va consuma puține din acestea fiindcă „există o lege economică mare și firească, materiile ieftine se consumă mai mult decât cele scumpe“³⁾ și astfel cererea se întinde, când producția se ieftinește.⁴⁾

Produsele brute din țara agricolă vor fi ieftine pentru că producătorii câștigă puțin, fiindcă munca brută n'are valoare mare, pe când în țara industrială vor câștiga mult fiindcă munca inteligentă are valoare mult mai mare.⁵⁾ Țările industriale având un câștig mare, aduc după sine cultura, civilizația⁶⁾ Societatea va progresa pe când într'o țară agricolă, va stagna, sau va regresa și într'o stare înapoiată a societății, prețul obiectelor de hrană și munca omului sunt slab plătite, pe când produsele industriale au prețuri foarte mari.⁷⁾

Pe lângă aceste desavantajii ale țărilor agricole mai intervine încă unul: comercianții, aceea categorie de oameni cari au lozinca cumpără ieftin și vinde scump. În țara industrială comercianții vor fi simpli distribuitori ai produselor, pentru că fabrica e aproape, munca lor e mică, deci și câștigul va fi mic, și astfel

și produsele vor fi ieftine. În țara agricolă aceste produse trebuiesc aduse de departe, munca comercianților e mare și astfel și câștigul va fi mare ceea ce atrage după sine scumpirea mărfurilor.

Pe lângă toate aceste desavantajii, țara agricolă mai prezintă și altele, tot atât de mari. Într'o țară exclusiv agricolă fiindcă industria lipsește complet, nu se pot cultiva decât cereale, cari nu se alterează la transport: grâu, porumb etc. a căror preț e minim. Nu se poate cultiva de ex. sfecla, din care se extrage zahărul. Din cauza aceasta trebuie să se întindă agricultura în dauna celorlalte culturi și mai ales în dauna pășunilor, cari atrag după sine scăderea creșterii vitelor. Tot o cauză a scăderii creșterii vitelor, e nepuțința gunoierii pământului și astfel secarea puterii de producție a lui.

Analizând toate aceste lucruri, Xenopol ajunge la concluzia că o țară agricolă nu poate să prospere dacă nu-și va introduce pe lângă agricultură măcar acele ramuri ale industriei ce sunt în legătură cu ea.

(Va urma).

Cronica economică.

— Pe zi ce trece, statul tinde să-și însușească tot mai multe atribuțiuni. Aceste atribuțiuni nu sunt dictate decât de un singur scop, pe care, după a noastră modestă părere, statul de azi și — vom adăuga — de totdeauna, este chemat să îl deservească: asigurarea și menținerea ordinii publice. Scopul acesta în sine, este foarte simplu în aparență, dar atingerea lui în practică comportă o serie nesfârșită de probleme. Din această misiune esențială a statului, adevărat de a fi păstrătorul nediscutat al armoniei dintre cetățenii săi și toți aceia cari, în mod stabil sau efemer locuiesc pe teritoriul său, decurge principiul foarte fecund în consecințe: atribuțiile statului, nu pot fi limitate ca număr. Este adevărat că, într'un moment dat, atribuțiile statului sunt precizate și strict limitate prin legi. Dar, delimitarea sau mai bine zis determinarea aceasta este făcută pentru un anumit timp mărginit. Ordinea publică este în funcție de foarte mulți factori. Ea este într'o continuă devenire, întocmai ca și viața, pe care este chemată să o asigure. Din cauza acestei mari elasticități, nu se pot fixa cu anticipație nici problemele a căror soluționare statul este obligat să o dea.

Iată motivul, pentru care aprobăm sincer eforturile guvernului de a ieftini, pe cât posibil, viața.

În ultimul Consiliu de miniștri, Comisiunea Ministerială, însărcinată cu examinarea măsurilor pentru ieftinirea articolelor de primă necesitate, a prezentat o dare de seamă despre constatările făcute și de toate posibilitățile de înlăptuire întru ieftinirea prețurilor. Deocamdată s'a decis ca să se

¹⁾ Idem p. 9.

²⁾ Idem p. 11.

³⁾ M. C. Haretu: *Degrevarea berei și impozitul*. București 1896, p. 71.

⁴⁾ Idem, ibidem, p. 89.

⁵⁾ A. D. Xenopol: a. c. p. 14.

⁶⁾ Idem, ibidem pag. 15.

⁷⁾ Idem *Istoria Românilor din Dacia Traiană*. Ed. III. Vol. X. p. 122.

scadă prețurile bumbacului, sării și petrolului lampant. În acest scop, Marți, în săptămâna trecută, s'a întrunit delegația specială a guvernului, însărcinată cu problema ieftinirii traiului.

Una între principalele măsuri, pe cari le va lua guvernul pentru scăderea prețului la articolele de mare consum fărănesc și adecă la bumbacul fărănesc, sarea și petrolul lampant, este o imediată și importantă reducere a tarifelor de transport pe C. F. R., care reducere va fi acordată de către Regia Autonomă a Căilor Ferate Române. În ce privește petrolul lampant, a cărui consum în momentul de față este în toiu, guvernul a decis să desființeze unele taxe percepute de stat până azi, iar societățile petrolifere vor micșora cât mai mult posibil costul acestui articol. O idee, care preocupă în mod deosebit guvernul este de a găsi o mai bună desfacere a produselor sus amintite, înlăturându-se mulțimea mare de intermediari, a căror existență nu face altceva, decât să scumpească viața.

În Consiliul economic ținut de curând la palat și prezidat de însuș Majestatea Sa Regele, s'a hotărât desființarea Discom-ului, înlocuindu-se cu un oficiu de distribuirea produselor monopolizate. Sarea va fi desfăcută numai prin acest oficiu. Deasemenea, se va institui Monopolul de desfacere al bumbacului fărănesc. Tot în acest consiliu economic s'a hotărât în mod definitiv abolirea impozitului imobiliar agricol, începând cu data de 1 Aprilie 1938. În anul viitor bugetar nu se va percepe nici o altă taxă dela agricultori decât numai dela produsele agricole vândute.

— După statisticile provizorii întocmite de organele Ministerului de Finanțe, se constată o ușoară creștere a exportului principalelor produse românești în cursul lunii Noembrie 1937, față de exportul pe luna Septembrie și Octombrie din acelaș an. În Septembrie, totalul produselor exportate a fost de 804.357 tone, în Octombrie, de 810.026 tone, iar în Noembrie de 855.238 tone. Chiar și exportul produselor petrolifere a fost mai mare în Noembrie, față de cele două luni premergătoare. S'a înregistrat o mare creștere a exportului materialului lemnos, a semințelor de plante, a animalelor vii, etc.

Cei mai buni clienți ai noștri sunt, în primul rând, Germania, apoi Cehoslovacia, Ungaria, Italia, Grecia, Anglia, Austria, Franța și în fine Egiptul. Marea majoritate a produselor exportate de România în țările sus amintite, o constituie petrolul. Al doilea articol sunt cerealele și derivatele lor. Al treilea, lemnul, apoi: semințe, plante, animale vii și produse alimentare animale. Aceste creșteri vin să desmintă știrile alarmante cu privire la o nouă criză

economică, care s'a părut la un moment dat, că este pe punctul de a se naște.

— O revistă din America de Nord, a deschis printre cetitorii săi, o anchetă referitoare la izbucnirea unei noi crize economice, precum și la mijloacele de combatere a ei. Cele mai multe răspunsuri au fost, că noua criză economică nu ar fi altceva, decât o reeditare pur și simplu a crizei din 1929—1931. Asupra duratei, nu s'a putut produce vre-un acord. În ce privește cauzele crizei ce amenință lumea, cei mai mulți preopinienți sunt de părerea, că acestea constau în următoarele: o supraproducție economică, agitația continuă a lucrătorilor manuali, excesul de speculație asupra valorilor mobiliare, o prea mare imixtiune a guvernului în reglementarea producțiunii, o prea simțită povară a fiscalității și o nechibzuită contractare de împrumuturi. Remediile pentru înlăturarea crizei au fost în special fixate asupra următoarelor: Atenuarea legislației economice, fiscale și muncitorești, o încetinire sau reducere a speculațiilor dela bursă, precum și renunțarea treptată la economia dirijată.

— În ultima ședință ținută în decursul săptămânii trecute Delegația economică a guvernului s'a ocupat cu problema aprovizionării cu sulfat de cupru și sfoara de manilă. În scopul acesta, dl ministru Stan Ghișescu a fost autorizat să studieze amănunțit problema, făcând propuneri concrete în ce privește scăderea prețului și cu aprovizionarea cu acest produs. În principiu s'a căzut de acord ca, în cazul că fabricile de sulfat de cupru din țară nu s'ar învoi să ieftinească piatra vântată, se va proceda, fără întârzieze, la aducerea acestui produs din străinătate, până la satisfacerea tuturor nevoilor agricole și viticole. Deasemenea, s'a hotărât să se importe la timpul potrivit cantitățile necesare de sfoară de Manilă, cu prețurile cele mai avantajoase posibil. Delegația s'a mai ocupat și de regimul de export al grâului, hotărând ca, deocamdată, să se menție regimul actual, până la noi dispozițiuni.

— În cursul săptămânii trecute, în piața internă a produselor petrolifere nu s'a produs nici un fel de schimbare. Cererile cele mai intense sunt cele pentru combustibil și petrol lampant. Este, de altfel, consumul în plin sezon. Se speră că va mai crește chiar consumul acestor produse, în urma aplicării recentelor măsuri oficiale tinzând la reducerea prețurilor. În adevăr, în ultimul timp guvernul de comun acord cu fabricile, a hotărât scăderea prețurilor la petrolul lampant. Reducerea de preț față de trecut, dacă ținem seamă și de reducerile frahțului (costul transportului pe cfr.), — se cifrează la 1—1.50 Lei de litru. De sigur, reducerea nu e mare, însă în gospodăria țaranului nu va întârzia să se resimtă în bine. Guvernul în cadrul aceluiași mă-

suri de ieftinire, a redus prețul petrolului pentru motoare, tractoare agricole și pentru morile făra-nești, micșorând taxele dela 0.75 Lei de kgr. la 0.50 Lei.

La export, piața petroliferă se menține tot slabă. Aproape toate produsele petrolifere sunt în scădere. Doar pentru motorină se înregistrează oarecari cereri din străinătate.

— Nici în domeniul metalurgiei, în momentul de față, nu se simte nici un fel de animație. Suntem, încă în „sezon mort” mai ales în ce privește comerțul de fierărie. Activitatea quasi normală, ce o constatăm că se desfășoară la fabrici, se referă toată la executarea comenzilor făcute încă din anul trecut. Comenzi mari de fier de beton s'au înregistrat într-o cantitate, care atinge cifra de 2,000 vagoane, cari vor trebui furnizate în primăvară. Se înregistrează mai departe cereri de tablă groasă, tablă subțire, fier fasonat și fier comercial. Este interesant de remarcat, că nu s'a făcut nici o vânzare pentru refacerea stocurilor. Ba, ce e mai curios, unele firme, cari au făcut comenzi de mai înainte, au cerut oficiilor de vânzare să amâne livrarea mărfurilor. Probabil, că rezerva aceasta este cauzată de incertitudinea, care există în lumea prețurilor. Se speră, însă, că importante comenzi pentru refacerea stocurilor nu vor întârzia să se producă, din cauza că cei mai mulți comercianți și-au epuizat stocurile prin vânzările masive din luna Decembrie și în special cele făcute cu ocazia sărbătorilor.

Sezonul de primăvară, după toate calculele, se anunță a fi foarte animat, mai animat decât cel din anul trecut. Construcțiile vor fi intense. Deasemenea și vânzările de unelte agricole. Cumpărarea acestor unelte a fost în anul 1937 cu 45 la sută mai mare ca în anul 1936 și se prevede că ea va continua să crească.

Și în străinătate, piața metalelor a înregistrat în timpul din urmă o oarecare însuflețire. Chiar și în Statele Unite ale Americii de Nord, unde se cam alarmaseră unele cercuri metalurgice în ultima lună a trimestrului din anul trecut — prețul oțelului s'a urcat cu o jumătate de Dolar. În Franța, cartelul fierului duce intense tratative cu reprezentanții furnalelor belgiene pentru urcarea prețurilor interne la fier, spre a le nivela cu cele externe.

— Aceiași situație neschimbată o constatăm și pe piața lemnului, față de anul trecut. Anglia este și rămâne un interesant dezechilibru pentru cherestea. Exportul în Orientul apropiat se desfășoară în mod satisfăcător. Exportul în Germania a scăzut, grație greutăților făcute de oficiul german cu privire la lichidarea contractelor la un curs potrivit al mărcilor germane, și datorită, pe-de-altăparte politice de autarhie econo-

mică, pe care o practică tot mai mult de o vreme încoace noua Germanie. În Italia nu am reușit încă să ne ocupăm locul, pe care l-am avut înainte de decretarea sancțiunilor. În Turcia, exportul nostru de produse forestiere va fi intensificat, în urma acordului încheiat de România cu Turcia.

S. P.

Dela „Solidaritatea”.

Publicarea bilanșului anual.

Interpretarea art. 30 din Legea bancară, modificat prin art. 10 din Legea modificatoare, publicată în Monitorul Oficial Nr. 87 din 14 Apr. 1937.

Atragem atențiunea băncilor noastre asupra dispozițiilor cuprinse în art. 10 din Legea modificatoare a Legii bancare, din 14 Aprilie 1937, privitoare la publicitatea bilanșurilor anuale. Iată textul aliniatului prim, al patrulea și al cincilea din art. 10: Alineat I.: „Art. 30 se înlocuește cu următorul text”:

„Cu cel puțin 8 zile înainte de întrunirea adunării generale societățile bancare vor depune bilanșul anual și contul de Profit și Pierdere, la Grefa Tribunalului competent, fără îndeplinirea vreunei alte forme de publicitate”.

Aliniatul IV.: „Bilanșurile, atât cel anual, însoțit de contul Profit și Pierdere, regulat aprobat, cât și cel semestrial, se vor depune la Tribunalul competent, care va dispune publicarea lor. Bilanșul semestrial se va publica în Buletinul Oficial Bancar, iar cel anual în Mon. Of. și în Buletinul Oficial Bancar. Bilanșul semestrial se va publica în termen de 45 zile dela data întocmirii lui, iar cel anual, împreună cu Contul de Profit și Pierdere, în termen de cel mult 30 zile dela data aprobării de către adunarea generală”.

Alineat V.: „Întreprinderile bancare vor înainta Consiliului Superior Bancar copii de pe Bilanșurile anuale și semestriale, întocmite pe coloane, în termen de 15 zile dela data expirării termenului de publicare conform alin. precedente”.

Păreră noastră este, că art. 10 suscitată modifică — în cece privește instituțiile bancare — dispozițiile cuprinse în art. 198 din Cod. Com. Ardelean (art. 178 Cod. Com. Român), anume în sensul că nu mai este necesar să se publice înainte de adunarea generală Bilanșul și Contul Profit și Pierdere în nici un organ de publicitate, ci numai să se depună cu 8 zile înainte de data adunării generale la Grefa Tri-

bunului competent. Aceasta interpretare o întemeiem pe faptul că art. 10 de mai sus precizează, că depunerea Bilanțului și Contului Profit și Pierdere se va face „fără îndeplinirea vreunei alte forme de publicitate“.

Prin urmare deciziunea Consiliul Superior Bancar din 6 Februarie 1935, publicată în „Revista Economică“ No. 11 din 14 Martie 1935, care deciziune s'a dat sub imperiul vechiului text al art. 30 din Legea bancară și prin care s'a dispus că este nevoie de 2 publicațiuni a bilanțelor anuale ale societăților bancare: una înainte de adunarea generală, conform art. 178 Cod. Com. Rom. (art. 198 Cod. Com. Ard.) și alta după adunarea generală, conform art. 30 din Legea bancară, nu mai este actuală, fiind modificate dispozițiunile din art. 30 prin art. 10 suscitată, care se ocupă și cu formele de publicitate necesare anterior adunării generale. În consecință art. 10 suscitată modifică art. 198 din Cod. Com. Ard. și ultimul alineat din art. 178 Cod. Com. Rom. Interpretarea aceasta se întemeiază și pe împrejurarea că art. 10 din chestiune s'a legiferat tocmai pentru a ușura formele de publicitate, forme prea multe și deci prea costisitoare pentru bănci.

Fiind sesizat Consiliul Superior Bancar de aceasta chestiune, prin scrisoarea sa Nr. 232 din 21 Ianuarie 1938, Serviciul Contencios, s'a declarat de acord cu interpretarea de mai sus.

Pe baza celor expuse mai sus, **recomandăm** băncilor noastre următoarele:

Înainte de adunarea generală cu cel puțin 8 zile **libere** (adică în cele 8 zile nu se cuprind ziua adunării generale și nici ziua depunerii) se va depune la Tribunalul competent, adică la Tribunalul sediului central al instituției bancare: Convocarea pentru adunarea generală, Contul Bilanț, Contul Profit și Pierdere, cu raportul Consiliului de cenzori.

Numai convocarea exclusiv este bine să se publice și în organele de publicitate statutare ale băncii respective.

Convocarea, Contul Bilanț și Contul Profit și Pierdere recomandăm să se publice cu toate acestea în „Revista Economică“, pentru cunoașterea situației băncilor noastre, și se se publică GRATUIT pentru băncile membre, cari sunt în ordine cu plata taxelor și cotizațiilor pentru „Solidaritatea“ inclusiv anul 1937.

După adunarea generală în termen de o lună Bilanțul și Contul Profit și Pierdere, aprobat de adunarea generală, se va publica în Monitorul Oficial și

în Buletinul Oficial Bancar. Iar în 45 zile dela data adunării generale se va înainta Consiliului Superior Bancar copii de pe Bilanțul anual întocmit pe coloane.

CRONICA.

Alegerile pentru Camerele de comerț și industrie. După cum este știut s'au disolvat prin decret regal consiliile de administrație a tuturor Camerelor de comerț și industrie din Țară. Prin decretul regal Nr. 148 publicat în Monitorul Oficial Nr. 19 din 28 Ianuarie a. c. s'a convocat corpul electoral pentru Camerele de comerț și de industrie din tot cuprinsul Țării pe ziua de 18 Februarie 1938 pentru alegerile nouilor consilii de administrație.

Debitorii „propter rem“ nu beneficiază de legea asanării. Înalta Curte de Casație în Secțiuni Unite, sub preșidenția dlui Dim. G. Lupu — și în neunire cu concluziunile ministerului public — a statornicit Joi o jurisprudență, în materia Legii pentru lichidarea datoriiilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, de covârșitor interes obștesc.

A judecat, anume, recursul în casare — asupra căruia se ivise repetată divergență la s. I. — făcut de d-na și dl Z. Vasilescu, în calitate de soți dotali și donatori ai imobilului defunctului Niță Anghel din Călărași (în proces cu creditoarea ipotecară urmăritoare, a acestui imobil, d-na Victoria diacon Al. Dobrescu), contra hotărârii instanțelor de fond, prin care se stabilise că fiind debitori „propter rem“ nu beneficiază de dispozițiunile de favoare ale legii asanării.

S'a învederat, cu acest prilej, în fața Supremei Curți, că din economia și din textele legii ar rezulta că legiuitorul a înțeles să acorde favoarea sa numai debitorilor pe cari i-a prevăzut răspicat și doar în condițiunile ce le-a stabilit în texte.

Legiuitorul n'ar fi înțeles însă să reverse prevederile-i de favoare chiar în simpli lor detentori, cum ar fi — ca în speță — cei cari au dobândit imobile ipotecare aceștia nefiind debitori personali obligați ci ținători doar ipotecari propter rem.

În ce privește susținerea că, în conformitate cu art. 49 din legea pomenită, aceștia încă ar avea dreptul de a acționa în nume propriu ca garanți, s'a obiectat că disp. art. 49 invocată se referă la garanții și giranții în obligațiunile principale. Nu s'ar putea considera deci drept garant ipotecar achizitorul cu titlu particular al unui imobil ipotecat, — deoarece creanța ipotecară e garantată; de imobilul ipotecat, iar nu de detentorul lui.

Înalta Curte a adoptat acest punct de vedere; a respins, ca urmare recursul, ca nefondat; și a decis că debitorii din această categorie nu beneficiază de legea asanării.